

Francesca Llopis ordena les seves obsessions en una exposició a Espais

«Duc un cuc al cap» aplega l'experimentació dels últims quatre anys de l'artista amb la fotografia, el vídeo i la pintura

EVA VÀZQUEZ / Girona

● Deu anys després de presentar-hi *Un embolic magnífic*, Francesca Llopis torna a la Fundació Espais de Girona per continuar especulant sobre les seves obses-

sions amb *Duc un cuc al cap*, recopilació dels últims quatre anys de treball a través de mitja dotzena de peces en què exercita també les seves variades inquietuds: vídeo, instal·lació, fotografia i, sobretot,

pintura. El laberint, la teranyina, el bosc, les cavitats, els paisatges negres apassionats per traces incandescentes continuen sent els motius recurrents d'aquesta artista barcelonina fascinada també per les

ciutats i les seves innumbrables raconades. En el procés de definició del seu univers simbòlic, deutor també d'una explícita lectura de la feminitat, Llopis ha anat depurant cada cop més el seu llenguatge.

Si hagués nascut sota el signe d'àries o de taure, seria prou caparruda per espremer cada motiu que té entre mans fins a esgotar-ne les possibilitats com si descabdellés els fils primis d'un capoll, però com que és verges, més aviat és obsessivament metòdica en la seva dispersió. «He aconseguit fer-me un lloc en el caos», aclareix tot recordant que l'anterior exposició individual que va presentar a Espais ja prefigurava la disgregació —i les seves inesperades troballes— sota el títol *Un embolic magnífic*. Divagar, ben mirat, és una bona cosa per a una artista que ha viatjat al Iemen i Egipte buscant-hi laberints de sorra, o que ha estimat Islàndia perquè en el seu paisatge glaçat hi habiten el silenci i el buit, i també els volcans. És el mateix estat d'esperit amb què recorre la intricada trama de les ciutats, una altra de les seves obsessions, que ha perseguit a la Barcelona natal, per descomptat, entre les ruïnes industrials del Poblenou de la seva infància, però també a Hamburg, a Londres, a París, a Varsòvia i a Nova York. La seva, però, no és la mirada crítica, sovint d'una sociologia de butxaca, amb què alguns artistes afronten el fenomen urbà, sinó una mirada «fascinada», potser també innocent, ad-

met, idealitzada, perquè encara hi identifica «un espai que ens pertany, una obra autènticament col·lectiva». En qualsevol cas, de totes aquestes anades i vingudes, Francesca Llopis n'ha extret un nucli, un motiu central: la idea del laberint, i el seu caràcter orgànic, ric en bifurcacions i cavitats, inquietant i a vegades paorós com les densitats del bosc, o com un cos de dona.

Barroquisme contingut

L'univers simbòlic de Francesca Llopis té forma circular, en el sentit que s'hi reconeix sempre el mateix «jardí d'imatges», com l'anomena Pilar Parcerisas en un dels textos del catàleg d'Espais, però des de les seves primeres obres, als anys vuitanta, fins al present, aquest perfil s'ha anat tornant més nítid perquè ha après, en lloc de perforar-lo com una agulla un embrió, a vorejar-lo per veure'l desenvolupar-se —encara que misteriosament— en plenitud. Perquè ja hi havia orificis, i espirals, i ferides, i laberints metafòrics en les seves obres primerenques, és a dir, al·lusions al paisatge i a la feminitat, als seus dons i a les seves malalties, però massa definits, d'una evidència tan explícita, afirma, que podia violentar la llibertat imaginativa de l'especta-

Francesca Llopis, entre les seves serigrafies. / EUDALD PICAS

dor. Bona part del seu treball es fonamenta en aquest xoc entre l'exigència de contenció i la inclinació confessa al preciosisme i el recargolament, que no ha reprimat, però, a l'hora de reutilitzar un mantó de Manila heretat de la mare, florejat fins a l'extenuació, que ha trossejat, desfilat i recosit per

ornamentar algunes de les seves obres més recents i l'estampat exuberant del qual li ha servit de coberta per al llibre *Duc una ciutat al cap*, que també dona títol a una de les peces que exposa fins al 21 d'octubre a Espais: «Sóc excessiva, ho reconec. Fa temps tenia les parets de casa decorades amb pell de lleopard.

Ara m'he moderat: hi tinc una tela metàl·lica.»

Elogi de la delicadesa

Amb el temps, aquesta proximitat amb els seus motius, quasi un paroxisme, s'ha anat atenuant a favor d'una poètica molt més subtil, més enigmàtica i delicada. La delicadesa, precisament, és un dels valors que reivindica amb més vehemència en relació amb l'obra de les dones artistes i de la seva pròpia: «Sóc una dona que pinta, i això ja representa una diferència respecte al treball d'un home que també pinta. Crec fermament en aquesta distinció, tot i que durant molt de temps, influïda pel discurs que l'associa a una debilitat i, doncs, a un defecte, em vaig esforçar a amagar la meua part més femenina. La veritat és que aquesta fragilitat és el millor que tenim, perquè reconeixent-nos vulnerables, posant en dubte l'absolut, hem compensat la prepotència associada a la masculinitat i hem fet que el món sigui més habitable.» A *Etcètera*, una videoinstal·lació de l'any 2004 que recupera ara a Espais, alludeix explícitament a aquest imaginari femení i a la seva ocultació històrica a través de la imatge projectada d'un bosc espectral damunt el qual ressonen, com en una lleta-

nia, els noms de centenars de dones relegades en els discursos oficials de l'art. I no és casual el recurs al bosc, lloc mític, espai simbòlic de la natura i la fertilitat, i de la imaginació, també, perquè és d'aquestes fondàries vegetals d'on neixen els contes de fades. La identificació del paisatge amb el cos, o el seu paral·lelisme amb l'origen de la vida, reapareix també a *Udolània* (2006), una videoinstal·lació igualment basada en un escenari boscós i una sèrie de fotografies i serigrafies pintades de paisatges marins del *finis terrae* gallec, d'una tenebra inquietant, damunt les quals s'escolta com remoreja la terra, el seu udol primigeni. La mateixa exploració reapareix a *Ni paisatge ni miratge* i a *Homm*, en què el cos simbòlic s'expressa per mitjà de fotografies de la seva filla, Djuna, un clar homenatge a l'escriptora Djuna Barnes i al seu bosc lunar, reelaborat a partir de l'experiència d'Islàndia. Finalment, els *Pensaments* reuneixen quatre instal·lacions que evocuen les seves reflexions sobre la ciutat, la bellesa, l'erotisme o l'art mateix aprofitant recursos de l'absurd, el surrealisme i el cinema d'alguns precursors de l'avantguarda, com en la filmació d'una lluita d'estrís de pintura.